

Sammenfatning

I det følgende beskrives kort resultaterne af undersøgelsen af muskarbejdsmarkedet.

Resultaterne bygger på en analyse af to telefoninterviewundersøgelser med henholdsvis 500 konservatorieuddannede kandidater og 500 aftagere af kandidater. Hertil kommer en række opklarende telefoninterviews med respektive 25 klassiske kandidater, 25 rytmiske kandidater og 14 aftagere af kandidater. Endvidere bygger undersøgelsen på en mængde statistisk materiale og litteratur samt en række personlige interviews med repræsentanter fra diverse forbund, orkestre og uddannelsesinstitutioner.

Kandidaternes beskæftigelsessituation:

Af projektbeskrivelsen fremgår følgende to spørgsmål til kandidaternes beskæftigelsessituation:

- Hvilke behov har arbejdsmarkedet for konservatorieuddannede?
- Er efterspørgslen større eller mindre end udbuddet?

Der eksisterer i dag ikke et statistisk materiale omkring de konservatorieuddannedes beskæftigelsessituation. Samtidig har kandidater, der ikke er beskæftiget indenfor musikken, andet arbejde, og de optræder altså ikke som arbejdsløse.

Vi har derfor valgt at afdække, i hvilken udstrækning kandidaterne har deres primære indkomst fra 1) Beskæftigelse relateret til uddannelsen og 2) beskæftigelse relateret til uddannelse med supplerende dagpenge eller 3) andre indkomstkilder.

- Ud af alle de kandidater (429) oplyser 72 %, at de har deres primære indkomst fra beskæftigelse relateret til uddannelsen. 13 % har deres primære indkomst fra beskæftigelse relateret til uddannelsen med supplerende dagpenge. Resten har deres indkomst fra andet arbejde eller forskellige former for overførselsindkomster.
- Andelen af kandidater, der har deres primære indkomst fra beskæftigelse relateret til uddannelsen, er generelt højere jo længere tid, det er siden, de er blevet færdige.

Undersøgelsen viser desuden, hvordan kandidaterne fra de enkelte uddannelser klarer sig. De er inddelt i fire kategorier, der er defineret ud fra, om den enkelte kandidater er uddannet indenfor klassisk eller rytmisk musik, og om kandidaten er uddannet til udøvende musiker eller underviser.

På baggrund af disse kategorier har vi foretaget en sammenligning mellem de kandidater, der er blevet færdige i 1998 eller tidligere, og kandidater der er blevet færdige i 1999.

Klassiske udøvende musikere:

- Beskæftigelsessituationen for de kandidater, der er uddannet til klassiske udøvende musikere er bedre end gennemsnittet af konservatorieuddannede kandidater
- Særligt god er beskæftigelsessituationen for de kandidater der har en kirkemusikalsk diplomuddannelse (Organister). Der kan indenfor de næste 5 til 10 år opstå en mangelsituation.
- Beskæftigelsessituationen er ligeledes særligt god for kandidater fra den klassiske overbygningssuddannelses solist klasse
- Beskæftigelsessituationen ser overraskende bedre ud for klassisk udøvende kandidater, der er blevet færdige i 1999 end for de tilsvarende kandidater, der er blevet færdige i 1998 eller tidligere.

Rytmiske udøvende musikere:

- De rytmisk udøvende musiker klarer sig generelt bedre på arbejdsmarkedet end gennemsnittet. Dog klarer de, der decideret arbejder som rytmisk udøvende musiker sig mindre godt en gennemsnittet.
- Det er sandsynligt, at en del af dem, der ikke har deres primære indkomst som udøvende musikere tager undervisningsjobs på bekostning af kandidater, der er uddannet til rytmisk undervisere.

Klassiske undervisere

- Beskæftigelsessituationen for de klassiske undervisere ligger omkring gennemsnittet af konservatorieuddannede kandidater.
- Der er tegn på, at beskæftigelsessituationen for de klassiske undervisere er inde i en negativ udvikling.
- Med den nuværende tilgang af klassiske undervisere, vil en opretholdelse af beskæftigelsesniveauet forudsætte, at der også i fremtiden er vækst på musikskoleområdet.

Ritmisk undervisere:

- Den gruppe kandidater, der har uddannet sig til rytmiske undervisere, har den ringeste beskæftigelsessituation af alle kandidater
- Det ser ud til at beskæftigelsessituationen for de kandidater, der har uddannet sig til rytmiske undervisere, er for opadgående.
- Med den nuværende tilgang af rytmiske undervisere, vil en opretholdelse af beskæftigelsesniveauet forudsætte, at der også i fremtiden er vækst på musikskoleområdet.

Kandidaternes beskæftigelsessituation kan altså med andre ord beskrives som bedst for de kandidater, der er uddannet til klassiske udøvende musikere. Dette gælder særligt for organister og solister. Mest usikker er beskæftigelsessituationen for de kandidater, der er uddannet til undervisere

Kandidaternes kvalifikationer:

- To tredjedele af samtlige kandidater mener, at de kvalifikationer, de har tilegnet sig på konservatoriet, har forberedt dem "godt" eller "meget godt" på de krav, der stilles til dem på deres nuværende arbejdsplads(er). Ca. en tiendedel føler sig "dårligt" eller "meget dårligt" forberedt.
- Tilfredsheden med de tilegnede kvalifikationer er størst blandt de kandidater, der har taget en kirkemusikalsk diplomuddannelse eller en rytmiske diplomuddannelse (4+1 år). Mindst tilfredse er de kandidater, der har taget en klassisk diplomuddannelse (4+1 år) eller en tidligere - nu udgået - uddannelse.
- Blandt aftagerne er det repræsentanter for organister og menighedsråd, der er mest tilfredse med kandidaternes kvalifikationer. De mindst tilfredse er seminarielederne.
- Der er generel enighed blandt kandidaterne om, at de musikalske og instrumentale færdigheder, de har tilegnet sig på konservatoriet er meget brugbare. De kunne dog ønske sig, at de samme færdigheder var blevet prioriteret højere.
- Det er et udtalt ønske fra kandidaterne, at færdigheder der beskrives som "forberedelse til virkeligheden" skal prioriteres væsentligt højere på konservatorierne. "Forberedelse til virkeligheden" dækker over emner som: PR, marketing, relationer til musikskoler, administration, regnskab og økonomi.
- Blandt aftagerne er det faglig, instrumental og musikalsk dygtighed, der findes vigtigst hos kandidater, der ansættes som udøvende musikere. Musikalske og pædagogiske færdigheder findes vigtigst hos kandidater, der ansættes som undervisere.

Ansættelse af personer med udenlandsk uddannelse:

I dette afsnit diskuteres følgende spørgsmål fra kommissoriet:

- I hvilket omfang og af hvilke årsager beskæftiger det danske musiker-bejdsmarked i dag personer uden en dansk konservatorieuddannelse?

Det er særligt musikskoler, orkestre og ensembler, der ansætter udlændinge. De hyppigste forklaringer aftagerne giver på, hvorfor de har ansat personer med en udenlandsk uddannelse er, at de har været bedst kvalificerede eller, at der ikke har været nok ansøgere med en dansk konservatorieuddannelse.

- 63 % af musikskolerne har ansat en eller flere udlændinge indenfor de sidste 5 år; oftest til at varetage funktioner som klassiske undervisere. På de musikskoler, hvor man har ansat udlændinge, har man typisk ansat én eller to indenfor de sidste fem år.
- 83 % af orkestre og ensembler har ansat én eller flere udlændinge indenfor de sidste fem år.

- I orkestrene ansættes udlændinge typisk ved konkurrencer. Her er det særligt østeuropæiske strygere, der fremhæves som værende i "særklasse".

Kulturministeriet og Statens Musikråd har bedt konsulenterne om en uddybende undersøgelse af orkesterchefernes vurdering af de konservatorieuddannede kandidater.

Efteruddannelse:

Endelig spørges der i kommissoriet:

- I hvilket omfang og på hvilke områder er der behov for efteruddannelse af de konservatorieuddannede kandidater?
- Ca. hver tredje kandidat har på et tidspunkt gjort brug af et efteruddannelsestilbud.
- Fire ud af fem af kandidaterne mener, at de har haft "stort" eller "meget stort" udbytte af dette/dem. 10% oplyser, at de har haft "ringe" eller "meget ringe" udbytte.
- Kandidater vest for Storebælt har gjort brug af flest efteruddannelsestilbud.
- Ca. en tredjedel af brugerne er tilfredse med kurserne.
- Blandt aftagerne er der væsentlig forskel med hensyn til tilfredsheden med det eksisterende udbud af efteruddannelseskurser.
- Blandt repræsentanter for orkestre og ensembler er det blot 25 %, der er tilfredse med udbudet af efteruddannelser.
- Den generelle vurdering af det eksisterende udbud af efteruddannelser er overvejende negativ.